

Ljudje in zločin

V Ljubljani, dne 24. februarja.

Zadnje dni ima dobri človek iz občinstva dovolj gradiva, da si preganja svoj bedni dolg čas: vsak dan mu servira kako novo, svežo senzacijo. Takšnih senzacij, kakor sta oba mlada morilca, s katerima se je v teh dneh ukvarjala ljubljanska policija in novomeško sodišče, pa publikum v resnici ni deležen vsak petek in svetek. In morda bi bilo prav zaradi tega umestno, da človek na vse raporte, dokaze in obsodbe, ki so jih zbrali in dognali za to poklicani ljudje, pristavi še kakšno majhno pripombo iz čisto mirnega preudarka.

Nekaj mi pri vsem tem noče iz glave: tale dva fanta, ki sta oba pri svojih devetnajstih letih šla ubijati, da sta potem s krvavimi rokami segla po bankovcih, nista nikogar zanimala vse dotlej, dokler nista storila svojega zlega dejanja in nista prišla pravici v roke; takrat sta postala popularna, takrat je vsakdo na mah vedel vse personalije in vse neznatne, mizerne intimete njenega življenja, takrat je množica naenkrat drla na kolodvor, da linča prvega človeka, ki ga bodo orožniki — morda čisto pomotoma — privedli mimo, takrat smo bili naenkrat do konca svojih živcev napeti na vsak detalj, ki ga bomo čuli odkoderkoli, takrat je bilo vse v nas ena sama pozornost in interes. V tej čudni strukturi človeške duše in javnega mišljenja mora biti vendar nekaj narobe. Nikogar izmed nas ne briga človek, dokler hodi okrog in se na tihem bori za svoje življenje, nikogar ne briga, kako se človek srečuje z vsemi stvarmi in kako morda polagoma, dan za dnem, korak za korakom pada in postaja brezčuten in top, nikogar ne briga, kako tak človek polagoma izgublja svojo dušo in kako mu nazadnje samo še zver, ki je bila na vsem početku v nas, vodi dejanje in oblikuje obračun. To, kar je človek nazadnje, to je družba napravila iz njega: iz nje smo rojeni, ona nam od prvih do zadnjih dni ureja in vodi korake in vse dejanje in nehanje, ona ustvarja v nas vse, kar je dobrega in zlega. Noben človek si nikoli ne more izmisliti zločina, ki bi ga na svetu ne bilo, kakor tudi ne more nihče napraviti velikega heroičnega dejanja, če ni pogojev in pobude zanj. Zaradi vsega tega svet v resnici nima pravice, da igra takšne moralne grimase nad zlim dejanjem, ki ga je zagrešil kdorkoli: vsakdo izmed nas je nad vsem vsaj malo skrivni. Kriva je topa malomarnost nas vseh, s katero mirno gledamo, da ljudje okrog nas polagoma padajo v kriminal. To mislim, da bi bilo treba: svet bi se moral zanimati za človeka že kar od začetka, že tedaj, ko je samo še navaden ubog človek, in ne bi smel s svojo sveto skrbjo čakati, da izbruhne zločin. Morda bi bilo tedaj vsaj malo manj vsega zla.

Fri.

— Češkoslovaško odlikovanje kirurga dr. Kostića. Češkoslovaški poslanik v Beogradu g. Flieger je v torek izročil dr. Miloju Kostiću, šefu kirurške klinike v Beogradu, red Belega leva IV. stopnje, s katerim je dr. Kostića odlikoval predsednik CSR g. Masaryk.

Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich. 398—2

— Letalska razstava. Zagrebški avialetni klub je že svoj čas začel akcijo, da se v Zagrebu priredi mednarodna letalska razstava. Hoteli so jo organizirati že leta 1930., vendar pa so bile tuje tvrdke prekasno povabljene, da bi se bile lahko udeležile razstave. Sedaj je določeno, da se bo razstava vršila letošnjo spomlad.

— Gledališče na Cetinju. Ban Zetske banovine dr. Uroš Krulj je povabil na Cetinje gledališkega ravnatelja Markovića, da tam organizira stalno banovinsko gledališče. Marković je bil te dni na Cetinju in v Dubrovniku, kjer si je ogledal poslopja, ki naj bi služila za predstave. Predstave bi se vršile nekaj časa na Cetinju, nekaj časa pa v Dubrovniku. Delovanje banovinskega gledališča naj bi se pričelo meseca septembra.

Kočevje

Osebnosti. Te dni nas je zapustil večletni komisar na tukajšnjem sreskem načelstvu g. Miloš Grabrijan, ki je odšel na svoje novo službeno mesto v Livno v Primorski banovini. Na njegovo mesto pa je prišel kot pripravnik g. Alfonz Trojan. — G. Oktavijan Susanj, prometnik na železniški postaji, je premestil na postajo Videm-Krško. Njegov naslednik je g. Jožef Srakar iz postaje Ponikve.

Pobiranje 38% nih cestnih sreskih priklad. Sreski cestni odbor je na svoji seji dne 19. februarja ustanovil proračun dohodkov in stroškov sreskega cestnega zaklada za leto 1931. ter sklepil za pokritje prispevka pobiranje 38% nih priklad k vsem neposrednim davkom, ki so podvrženi prikladom. Morebitni ugovori se morajo tekom 14 dni od dneva razglasitve (20. februarja) tega sklepa vložiti pri cestnem odboru, oziroma pri g. načelniku Kostanjcu.

Kuluk. Seznamke zavezanecv za ljudsko delo iz mestne občine Kočevske so sestavljeni in razporejeni v pisarni mestne občine vsakomur v upogled od 14. do 27. februarja. Eventuelne pritožbe proti nepravilni odmeri osebnega dela ali odkupnine se morajo vložiti pisмено ali ustno v navedenem roku na uradu in kolkovane s 20 Din.

Jz Dravske banovine

d Ban Dravske banovine g. dr. Drago Marušič v petek 27. t. m. ne bo sprejemal strank zaradi službenega zadruka.

d Zdravniška zbornica za Dravsko banovino sklicuje za 8. marca t. l. ob 10. uri v prostorih OUZD na Miklošičevi cesti redno letno skupščino, na kateri se bodo na podlagi novega zakona o zdravniških vršile tudi volitve. Dnevni red skupščine je razviden iz »Glasila«, Zdravniške zbornice št. 2.

d Roditeljski sestanek priredi državna mešanska šola na Viču pri Ljubljani v soboto 28. februarja ob pol sedmi uri zvečer t. j. takoj po litanijah v šolski telovadnici. Dnevni red: 1) Predavanje o vzgoji naše mladine. (Predava ravnatelj). 2) Prost razgovor staršev z učiteljskim ob priliki zaključka II. trimesečja. Starši učencev in učenec so dolžni udeležiti se tega sestanka. Ker je pa tema predavanja posebno glede na sedanji čas zelo važna, se vljudno vabijo poleg staršev tudi vsi prijatelji šole in mladine.

d Pevski zbor učiteljskega UJU v Ljubljani, sporoča vsem članom in članicam, da se vrši zadnji pevski tečaj za turnejo 27. februarja, začetek ob 20. uri za ženski zbor, 28. februarja začetek ob 8. uri ter 1. in 2. marca pa za mešani zbor v prostorih Glasbene matice. Polnoštevna in točna udeležba strogo obvezna.

d Dražba občinskega lova Predvor, ki naj bi se vršila 2. marca t. l. pri sreskem načelstvu v Kranju, se preključuje, ker se bo lov podaljšal dosedanjemu zakupniku.

d Vreme. Barometer je kazal včeraj v Ljubljani ob 7. uri 769,3, termometer —1,2, relativna vlaga 90%, smer vetra E, oblačnost 0. V Mariboru je kazal barometer 768,7, termometer —3, relativna vlaga 90%, smer vetra N, jasno. Snežilo je v Beogradu (4 mm) in v Sarajevu (1 mm). Najvišja temperatura je bila v Ljubljani 5,2, najnižja —1,4, v Mariboru —3, v Mostaru 4, v Zagrebu 2, v Beogradu 0, v Sarajevu —2, v Skoplju 2, v Splitu 5.

Ljubljana

Četrtek, 26. februarja 1931., Aleksander. Pravoslavni, 13. februarja, Simeon.

Nočno službo imajo lekarne Kmet na Dunajski cesti, Leustek na Resljevi cesti in Bohinje na Rimski cesti.

■ Marij Šimenc gostuje danes v četrtek v naslovni partiji opere Lohengrin. Elzo poje prvič na našem odru gđna Majdičeva. Vlogo kralja poje g. Križar, Telramunda g. Primožič, njegovo sprogo Ortundo g. Thierry, Glasnik je Grba. Prvovrstna zasedba pod vodstvom opernega ravnatelja jamči za lep uspeh in velik užitek. Predstava je za abonma reda D.

■ Odprta noč in dan so groba vrata. Umrli sta Suhadolnik Anton, 21 let star, pleskar, baraka pri mestni klavnicni in Horký Jan, 45 let star, trgovec, Miklošičeva c. 34. N. p. v m., žalujočim naše sožalje!

■ Streljaška družina Ljubljana poziva vse člane in prijatelje strelskega športa, da se udeležijo zaključne strelske tekme v sobnem streljanju, ki bo v soboto 28. t. m. ob 20. v salonu hotela

Jz drugih banovin

Od plesalke do kraljeve prijateljice preko nekega sanatorija v Dravski banovini

Ob priliki atentata na albanskega kralja Zogga so dunajski listi ugotovili, da si je kralj med bivanjem na Dunaju privoščil tudi ljubzensko avanturo z neko baronico Franciško de Janco. Dnevniko so poročali, da je ta kraljeva prijateljica napravila samo pri fotografiranih v nekaj dneh 1000 dolarjev in da živi Ahmed Zogu v Sarajevu. »Jugoslovanska pošta« pojasnjuje po informacijah nekega novinarja D. J., kdo je tajstvena kraljeva prijateljica. G. D. J. namreč trdi, da dobro pozna zagonetno prijateljico albanskega kralja. Pred leti je vzbujala veliko pozornost v nočnih lokalih v Novem Sadu temperamentna plesalka gđ. Franciška, ki je prišla s svojo sestro z Dunaja in zabavala novosadske lahkoživce s svojimi karakternimi plesi. Imela je mnogo oboževalcev, toda samo ugleden novosadski zdravnik dr. J. je imel srečo, da mu je lepa plesalka ljubce vracala. Vzel jo je k sebi, ji kupil vilo in avtomobil ter jo s tem iztrgal iz njenega prejšnjega nočnega življenja. V tem času je živel kot emigrant v Beogradu Ahmed Zogu. Nekega dne je prišel k dirkam v Novi Sad in se zagledal v lepo Franciško. Kmalu nato se je preselil iz Novega Sada v Sremsko Kamenico pri Novem Sadu. Posrečilo se mu je pridobiti simpatije plesalke in po treh mesecih snubitve sta se že ponoči tajno sestajala, med tem ko je bila še vedno prijateljica dr. J. Da ne bi vzbudila ljubosumnosti zdravnika, si je izmislila, da je bolna na pljučih in je odpotovala v neki sanatorij za pljučne bolezni v Sloveniji. Odtlej je dr. J. ni več videl. Zogu jo je privabil v bližino albanske meje in je postala njegova prijateljica. Med tem je Zogu postal albanski kralj. Bivša plesalka se je nastanila v njegovem dvorcu in igrala v družabnem življenju Zoga veliko vlogo. Tu pa tam je odšla tudi v svoj rojstni kraj na Dunaj, kjer bivajo njeni starši. Njen oče je hišnik. Z Dunaja je povabila iz Novega Sada tudi svoje stare prijatelje in prijateljice, katere je vedno obilno obdarila. Pa tudi svojega prvega prijatelja dr. J. ni pozabila. Pri neki priliki mu je poslala svojo fotografijo s podpisom z nekaj besedami v spomin na njegovo »majhno plesalko«.

Lloyd. Istočasno dogovor glede začetka ostro-strelske sezone na vojaškem strelišču.

■ Dijaška predstava v ljubljanski drami. V soboto popoldne ob 16. uri se v prizorišču Lipahova izvirna komedija »Glavni dobiček« kot dijaška predstava po globoko znižanih dramskih cenah.

■ Gostovanje Hudožestvenikov. Za obe gostovanji slavni ruski umetnikov-igralcev vlada med našim občinstvom živo zanimanje. Prvi večer nam bodo igrali »Revizorja«, s katerim so pred leti že gostovali pri nas. Tudi naše gledališče je že parkrat vpričilo to izvrstno rusko komedijo v prevodu univ. prof. dr. Prijatelja. Drugi večer pa igrajo »Belo gardo«, ki je za naše mesto in repertoar noviteta. Predprodaja vstopnic pri dnevni blagajni v operi.

■ Miroslav Krleža: »Gospoda Glembojević«. Moderna hrvatska drama, snov ji je zajeta iz življenja boljše zagrebske družbe. V tej drami nam predloči pisatelj sliko iz življenja nekdanjih meščanskih hmogotcev. Na naš odor jo je postavil g. dr. Branko Gavella. Predstavi prisostvuje avtor, ki je že prišel v Ljubljano. Predstava se vrši za abonma reda E. Glavno vlogo igra g. Emil Kralj in je ta vloga ena največjih, kar jih je do sedaj odigral v svojem večletnem, izredno uspešnem delovanju na odru naše drame.

18. III. 1931. „VNEBOVZETJE“

■ Vinski kozarci v drvarnici. V neki drvarnici na Krakovskem nasipu so našli v vrečki skritih 9 vinskih kozarcev, 8 majhnih kozarcev za žganje, četrtlitrski steklenico, 1 prtič, 1 vazo za cvetlice in servis za cigarete. Ti predmeti izvirajo gotovo iz kake tatvine ter si jih lastnik lahko ogleda na policiji.

■ Dinamo, svetilka ukradena. Raz kolo na Resljevi cesti je bila ukradena Slugi Avgustu dinamo svetilka, vredna 300 Din.

■ Ročno torbico ji je ukradel. Neznani tat je ukradel na dvorišču gostilne Figovec na Dunajski cesti Dermastija Mariji ročno torbico z raznimi pišmi in nekaj drobiža.

■ Več potepuhov aretiranih. V Uršulinskem samostanu je bilo aretiranih pet ljudi, ker so nadlegovali sestre za večerjo, v mestu pa je bil aretiran neki berač, ki je beračil z ženo in otroci.

■ V bolnico so danes pripeljali 9-letnega Hudovernika Ivana, sina posestnika v Šoštanj. Fant je tolkel danes dopoldne po železnem obroču in mu je košček železa zletel v desno oko. Poškodba je zelo težka in bo fant najbrže izgubil oko. — 14-letnega Kozarja Josipa, mesarskega vajenca iz Ljubljane, pa je na Celovski cesti podrl vol, ki ga je gnal v klavnico. Z rogom ga je ranil pod očesom in na rebrih. Tudi njega so prepeljali v bolnico. — Pri šolski telovadbi je včeraj padel in si ulomil levo ključnico Kobal Albin, 13-letni sin nadkretnika iz Most. Slična nesreča kakor Hudoverniku se je pripetila Mramorju Antonu, 21-letnemu kovarškemu pomočniku iz Begunj pri Cerklji. Neki voznik ga je po nesreči udaril z bičem po desnem očesu. Voznik je pokal z bičem in nehotel zadel Mramorja. Njegova poškodba je zelo težka. Tako Mramorja kot Kobala so sprejeli v bolnico.

Zločinec ali žrtev ženskih intrig

Mostarska policija je na podlagi tiralice, ki jo je izdala banska uprava v Splitu, aretirala nekega Jožefa Winterja. Rojen je bil 1. 1892 v Polgaru. Je za madjarski državljani. V nekem potujočem cirkusu je bil zaposlen kot sluga.

Winterja išče berlinska policija že več mesecev. Končno so ga izsledili v Mostaru in ga aretirali. Berlinska policija trdi, da ima možakar na vesti kar tri umore. Ko so ga zaslišali, je Winter izjavil, da je nedolžen. Priznal pa je, da je sodeloval pri nekem pretepu, pri katerem so prišli ob življenje trije pretepači. Trdi pa, da ni on kriv njih smrti. Delodajalec sluga Winterja je izjavil, da služi Winter pri njem že osem mesecev, pred tem je pa služil tri leta pri njegovem bratu, ki se mudi trenutno v Splitu in je tudi lastnik nekega cirkusa. Izjavil je tudi, da je Winter priden in pošten delavec in je najbrž žrtev ženskih intrig. Winterja so izročili zaenkrat sodišču v Splitu.

b Zmrznjenega so našli po osmih dneh. V Podbeli so našli zmrznjenega 30letnega Marka Podajčiča iz Filipčiča. Ugotovili so, da je odšel 15. t. m., ko je močno snežilo, peš od doma v Podrute in se je vrnil pozno ponoči proti domu. Tedaj je pa sešel v snežni zamači, kjer je omagal in storil žalostno smrt. Po sledovih v snegu je bilo videti, da je nesrečnik izgubil smer.

d Četvorčrke je rodila. V Baljevu nedaleč od Bihača je porodila žena nekega seljaka četvorčrke, od katerih so trije ostali pri življenju, eden je pa takoj po porodu umrl.

b Epidemija gripe v Beogradu. Epidemija gripe je začela v Beogradu začetkom februarja. Dosegla je vrhunec v prvem tednu, ko je v sedmih dneh obbolelo za gripo v beograjskih osnovnih šolah nad 200 učencev. Pretekli teden je higijenski odsek beograjske občine imel v evidenci samo 53 bolnikov.

b 13-leten deček ubijalec. Sodišče v Banja Luki so izročili 13letnega Gjorgija Ličina iz Usrepovca. Pred dnevi je dečko ubil nekega Vasilja Štoreka, ki je napadel njega in njegovega tovariša, ko sta se igrala. Vasilj je prijel Gjorgija za vrat, deček je pa vzel iz žepa nož in ga zabodel Vasilju v are. Štorek je padel pri priči mrtev na tla.

Celje

* Javna seja mestne občinske uprave bo jutri ob 18. v posvetovalnici mestnega načelstva.

* Sočani! V nedeljo 1. marca se vrši ob 15-30 občni zbor društva »Sočec« v mali dvorani Celjskega doma. Prosimo za polnoštevilno udeležbo.

* Strelska družina obvešča svoje člane in prijatelje, da se bo vršil šesti strelski večer jutri v petek 27. t. m. ob 20. na kegljišču Celjskega doma.

* Lovei in prijatelji lova naj ne zamudijo velikega lovskega plesa s posebnim sporedom, ki bo v soboto 28. t. m. v Narodnem domu.

* Rešilni avto ter gasilski avto imata skoraj dnevno kako nujno vožnjo v mestu ali v okolici. Da dosežeta svoj namen, morata ta dva avtomobila voziti z največjo hitrostjo. Radi tega za njih ne veljajo predpisi cestno-policijskega reda. Ta svoboda pa na avtomobiloma nič ne koristi, dokler ne bo za druga vozila, zlasti motorna, vpeljana obveznost, da se morajo takoj ustaviti, čim se pojavi rešilni ali gasilski avto. Predvsem je to potrebno na cestah izven mesta, kjer vozijo vsa vozila po sredini ceste. Tam bi se moralo vsako vozilo takoj umakniti omenjenima avtomobiloma in obstati. Morda bi na merodajnih oblastvih izdali tozadevno naredbo.

19. III. 1931. „VNEBOVZETJE“

* Požar v mizarski delavnici. V torek popoldne so nameščenci mizarskega mojstra g. Vrenka na Okopih zapustili delavnico ter odšli kosit. Med tem časom je iz železne peči padlo nekaj žerjavice, ki je vnela mizarske odpadke po tleh. Od začetka je samo tlelo; ko so se pa nameščenci vrnili in odprli vrata, je začelo goriti. Hitro je bilo obveščeno gasilsko društvo, ki se je z avtomobilno brizgalno odpravilo na kraj požara in ga v nekaj minutah pogasilo. Zgorelo je samo nekaj desk, sicer pa škoda ni prevelika. Mnogo večja pa bi bila, če bi se bilo to zgodilo po odhodu nameščencev zvečer in ne bi bili požara pravočasno opazili.

* »Namišljeni bolnik«, sijajno komedijo Moliera bodo igrali v soboto, 28. t. m. zvečer in v nedeljo 1. marca popoldne v Ljudskem domu.

Maribor

mO delovanju študijske knjižnice v lanskem letu. Študijska knjižnica v Mariboru se je v lanskem letu pomnožila za 1924 del v 2769 zvezkih. Od teh je 1801 zvezek last knjižnice, 955 Zgodovinskega društva in 13 muzejskega društva. Največ zaslug za ta lep razvoj sta si pridobila predsednik Zgodovinskega društva g. prelat dr. Kovačič in ravnatelj knjižnice g. Vrabelj. Med darovalci pa sta na prvih mestih ga. Lipoldova in g. dr. Miroslav Ploj. Prva je darovala 82 knjig, drugi pa 180. Vezali so lani 1075 knjig. Vpisanih izposojevalcev je bilo 570, ki so si izposodili 14.577 knjig. Posetilo pa je knjižnico čitalnico 12.737 ljudi. Večina izposojenih knjig je bilo leposlovne vsebine. Večino med posetniki čitalnice so tvorili dijaki.

m Ljudsko delo za nedržavne ceste. Mestno načelstvo objavlja, da je že izgotovilo seznam vseh v Mariboru stanujočih, ljudskemu delu (kuluku) zavezanih oseb brez razlike spola in starosti, ki plačujejo katerikoli neposredni davek. Da bo zamoglo končnoveljavno sestaviti seznam, je imenik razgrnjen na vpogled vsem interesentom pri mestnem knjigovodstvu na Slomškovem trgu št. 11, soba št. 4 do 3. marca t. l. Oni zavezanci, ki lahko volijo med osebnim delom in odkupom in se še niso odločili, naj to store v tem času in izjavijo, ali bodo delali osebno ali bodo poslali na delo sposobnega namestnika in ali bodo prišli s tovrstnim vozilom in vprežno živino ali z motornim tovrstnim vozilom. Kdor se v navedenem roku ne izjavi, se bo smatralo, da bo plačal uradno predpisano odkupnino. Prav tako se morajo naknadno prijaviti še vsi tisti, ki se niso, ker bodo sicer prisilno privedeni na delo in še kaznovani z zaporom 7 dni.

11. III. 1931. „VNEBOVZETJE“

m Predavanje Fr. S. Finžgarja. Pri Prosvetni zvezi v dvorani Zadrugne gospodarske banke bo danes zvečer ob 20. uri predaval pisatelj Fran S. Finžgar »O duhovnem licu slovenskega kmečkega ljudstva«. Vodstvo Prosvetne zveze bo predavatelja sprejelo že pri prihodu na kolodvoru.

m Srebrna poroka. Srebrno poroko sta slavila v torek Jakob Kešič, finančni inspicijent v pokajo in njegova žena Marija. Še na mnoga leta!

m Zidje na poti v Palestino. V torek je v dveh vagonih potovalo skozi Maribor v Palestino večja skupina poljskih Židov. Taki transporti so v zadnjih dneh na dnevnem redu in najavljeno so tudi večji transporti.

m Mariborske mesne cene. Prodaja se volovsko meso prvovrstno po 18 do 20 Din kg, drugovrstno po 14 do 16 Din, meso bikov, krav in telci po 8 do 12 Din, teletina prvovrstna po 22 do 30, drugovrstna po 12 do 20 Din, svinjina pa po 10 do 22 Din.

m Poskus samomora. V torek zvečer se je na Tržaški cesti vrغل pod avtomobil, katerega je vodil šofer Slavko Lemež iz Varazdina, okrog 30 let star neznanec. Šofer pa je še pravočasno opazil neznanca in je avtomobil ustavil. Neznanec pa ga je zaradi tega nahrulil, češ da ga še umreti ne pusti. Nato pa je izginil v Temni ulici ob železnici.

m Aretacije. V torek sta bili aretirani samo dve osebi. Terezija D. zaradi razgrajanja in žalitve varnostnega organa in Janko K. radi pijanosti.

Težka nesreča v kurilnici

Včeraj popoldne se je dogodila v kurilnici državnih železnic na koroški postaji težka nesreča. 60-letni delavec Josip Pauko iz Stražgoinc pri Pragerskem je prišel pri premikanju železniških strojev med stroj in tender. Pritisk je bil tako močan, da mu je zdrobilo več reber ter zlomilo desno roko in desno nogo. Težkoranjnega Pauka so nemudoma prepeljali v bolnico, toda le malo upanja je, da bi ostal živ.

Blejsko pismo

Pust je temeljito izplesan. Volili so, kakor običajno vsako leto »miss«. Z veliko večino glasov je bila izvoljena na sportni reduti to pot domačinka, hčerka tukajšnjega trgovca g. Ulčarja gđ. Berta. Na sokolski maskeradi pa sta jo že posekali gđ. Julka Rusova iz Gmajne in lekarnarica gđ. Vera Zamidova.

Vse letošnje predpustne prireditve so se vršile na Bledu v novem Sokolskem domu, ki je bil za silo dovršen pred kratkim. Z novimi deli, kakor oder ter drugimi stranskimi prostori se bo pričelo, čim bodo dopuščale ugodne finančne prilike, kar je verjetno že v najbližnjem času.

Zadnji čas je zapadlo na Bledu skoraj pol metra snega, ki po vsej priliki ni ugoden za smučanje. Napravil je precejšnjo škodo. Pretrgal je telefonske žice, del Bleda je brez luči, ponekod vlada egiptovska tema. Ljudje zabavljajo, ker jih snežni metež ovira pri delu. Radi precejšnjega novo zapadlega snega je oviran avtobusni cestni promet na Lesce, ki ima zvezo k vsem vlakom.

Ker je vsako leto večji dotok tujcev, so postala vsa blejska kopališča premajhna. Že predlansko leto je g. Kenda povečal svojo Grajsko kopališče, napravil je več sto novih kabin, sedaj ga pa znova povečuje. Kopališče bo imelo na razpolago 1000 kabin, kjer bo prostora za okroglo 4000 kopalcev. Kabin so etažirane v obliki teras, tako da tvorijo spodnja kabinna obzornost hodnik zgoraj. Pri veslaških prireditvah bodo služile za naravne tribune, kjer bo prostora za nešteto radovednih gledalcev.

Jesenice

Smrt. Tovarniški uradnik g. Robert Kailer, št. ki se je v soboto zvečer streljal v samomorilnem namenu, je v Avstriji umrl. Bil je splošno priljubljen in jako mirne narave. Vzrok samomora je trenutno duševna zmedenost. Pokojni je že dolgo časa trpel na živcih. N. v m. p. ostalim težko prizadetim pa naše iskreno sožalje.

Olepeševalno društvo. V petek zvečer ob pol 20. uri se bo vršil v risalnici tukajšnje osnovne šole sestanek, na katerem bodo ustanovili Olepeševalno društvo. Vsekakor je to misel pozdravljati, saj bo s tem pridobil mesto na svoji lepoti. Bodoče društvo bo v tem pogledu imelo ogromno dela in je upati, da ga bodo podpirali vsi meščani. Vabljeni vsi, posebno ženski svet.

Novost. Jeseničani težko pričakujejo novosti, ki bo pričela izhajati v nedeljo v »Jugoslovanu«. Vsekakor bo list s tem nudil čitanju mladih nekaj posebnega.

Gradnja mostu. Delo novega železobetonskega mostu čez Savo v Kurjo vas lepo napreduje. To bo most najmodernejšega stila in bo služil večjemu prometu kot dosedanj. Opombe vredno je, da bodo na obeh straneh posebni prehodi za pešce, sredina bo predvsem namenjena vožnji.

Kamnik

Pomlad prihaja! Sneg je v Kamniku že davno izginil, pač pa ga je še vedno dovolj od Jarš proti Ljubljani. V Kamniku ga je menda res v primeri z drugimi kraji v naši banovini padlo izredno malo. Na prisojnih krajih že raje iz zemlje trobentice. Sv. Matija pa nam je zopet prinesel mraz in lepo vreme.

Cesta od Trzina proti Ljubljani nudi potnikom, ki se vozijo s »Kamničanom«, prav za-losten pogled. Avtobusi so jo v zadnjem času temeljito razdejali, tako da je vožnja po njej prava muka za avtomobiliste in motocikliste. Nobeno posipanje ne pomaga, ker avtobusi takoj razpršijo vse kamenje iz plitvih kotanj. Za ceste bi bil na vsak način potreben valjar.

Za ljubitelje cvetic je priredilo društvo »Kamnik« v Kamniškem domu skoptično predavanje o saditvi, gojitvi in negovanju sobnih in vrtnih cvetic. Predaval je znani strokovnjak g. inž. Čiril Jeglič iz Ljubljane. Predavanje se je v polnem številu udeležil zlasti kamniški ženski svet.

Trbovlje

Sokolska tombola. Tombolski odsek Sokolskega društva v Trbovljah je tombolske srečke za tombolo, ki bo 31. maja t. l., že razdelil med članstvo. Po načrtu dobivkov, ki je že sestavljen, bo letošnja sokolska tombola prekašala vse dosedanje, kajti neke da bodo tudi letošnji dobivki vsebovali »jurijec, pohištvo, stroje, kolesa, se bo število dobivkov tudi znatno zvišalo. Zato vlada med prebivalstvom tokrat za Sokolsko tombolo veliko zanimanje, kar najbolj dokazuje dejstvo, da prebivalstvo pridno kupuje srečke.

Predavanje v Sokolskem domu. V soboto, 28. t. m. ob pol 7. uri zvečer priredi prosvetni odbor trboveljskega Sokola v sokolskem domu javno predavanje. Predaval bo starešina celjske sokolske župe br. Smrtnik. Udeležba je za članstvo obvezna, prijatelji Sokolstva vladno vabljeni.

Krško

Najstarejši občan umrl. V nedeljo popoldne je umrl pri svojem sinu, posestniku v Leskovcu pri Krškem, 96-letni Mihael Hermec. Po rodu je bil Madjar in je bil v svojih mladih letih uslužben kot osebni kočijaž na Turnskem gradu pri grofu Auerspergu. Še lanski Veliki petek je bil v Ljubljani med drugimi starčki pri umivanju nog, kar je vsakemu zelo rad povedal. Bil je še do zadnjega zelo čil in vedno je hodil po vasi, a kratka bolezen mu ni dala dočakati 100 let, katerih si je želel.

Otrok ponesrečil pod vozom. Po nesrečnem naključju je prišel pod voz 3-letni Stanko Butkovič iz Grče vasi, kateri je bil na obisku pri svojem staremu očetu g. Fr. Butkoviču, posestniku v Leskovcu. Kolo, katero mu je šlo preko noge, mu je zlomila kost. Ponesrečenega otroka so takoj odpeljali na zdravljenje v krško bolnico.

Litija

Pogreb. V soboto 21. t. m. je bila pokopana na litijsko pokopališče najstarejša članica in odbornica podružnice CM družbe Litija-Smartno g. Josipina Kohler. Pogreba se je korporativno udeležila podružnica CM družbe v Litiji in starosta Sokola dr. Josip Krevl, notar v Litiji. Ohranimo pokojnico v trajnem spominu.

Dar. Mesto cvetja na grob pokojne ge. Josipine Kohlerjeve je nabrala odbornica gđ. Pavla Meškova med litijskimi člani za CM družbo 325 Din. Iskrena hvala vsem darovalcem!

Samomor ali mistifikacija?

Zagonetna zgodba o 21-letnem mesarskem pomočniku, ki je skočil v prepad

Celje, 25. februarja.

V torek zvečer ob 19.30 sta prišla na policijsko stražnico dva mlada fanta, neki I. ter neki P., ter vsa razburjena pripovedovala dežurnemu nadzorniku sledečo zgodbo:

Popoldan sta srečala svojega tovariša 21letnega mesarskega pomočnika Kneza Bernarda iz Spodnje Hudinje. Bil je zelo zamišljen in žalosten. Povabil ju je, naj ga spremljata v mestno klavnico. Tam se je poslovil od svojih stanovalskih tovarišev in jim dejal, da ga ne bodo več videli. Ko se je zmrčilo je odšel na Stari grad. Prijatelja sta šla z njim in mu prigovarjala. Knez pa je samo molčal, v gostilni na Starem gradu je nekaj malega popil, nato pa je napisal poslovični pismi svoji materi ter svoji z-očenki. Ob 19. uri je šel na razvaline v oni del, kjer zažgejo poleti navadno kres. Tam je zelo globok prepad proti Savinji. Prijatelja sta

mu še vedno prigovarjala, Knez pa je nena-doma sletel s kunojo ter skočil v prepad.

Policijski nadzornik je takoj obvestil rešilno moštvo, ki se je z avtomobilom odpeljalo na cesto na vznožju Starega grada. Pod poveljstvom stavebnika g. Kališnika je pet mož od ceste navzgor iskalo Kneza. Pridružila sta se še dva delavca bližnjega apnenika. Vendar je bilo vse iskanje zaman. Nato so odšli na razvaline ter posvetili v prepad. Našli so samo Knezovo kravato ter podvezo, na nekem drevesu pa so videli kos spodnjega hlača. Včeraj zjutraj so tudi organi okoliške občine iskali Knezovo truplo, pa ga tudi niso našli.

Vse mesto pa je razburjeno spričo dogodka. Možno je namreč, da ponesrečeni Knez še živi, p. ne morejo radi strmega terena do njega. Ni pa izključeno, da gre samo za mistifikacijo, ker je Knez že pred leti fingiral samomor.

Pintar kriv zločina razbojništva

Obsojen je na 17 let in 3 mesece robije

Javno mnenje in sodniki so spoznali, da glavna priča Žinger ni lagal

Obsojenec bo vložil priziv in še vedno trdi, da je nedolžen

Novo mesto, 25. februarja.

Razprava, ki je trajala v torek ves dan, se je zvečer po poldrugournem premoru ob 20.30 spet nadaljevala. V dvorani se je med tem nabralo toliko občinstva, kakor ga menda ni bilo še nikdar poprej. Celo spredaj v prostoru za priče, branilce in poročevalce listov, na nekdanjih porotnih klopih in pred njimi, povsod je bilo polno radovednežev. Tudi zadaj po hodnikih ter celo pred sodnim poslopjem samim je bila pravcata gneča. Vročina je bila vkljub odprtini oknom neznošna.

Predsednik sodnega dvora, sodnik okrožnega sodišča g. Viktor Durini je pričel s čitanjem aktov iz prejšnjih zasliševanj, izjav in pričevanj.

Prečital je tudi za Pintarja usodno Žingerjevo pismo, ki ga je oblast dobila pri Srebotnjaku.

Nadalje izjave Srebotnjaka pred goriškim sodiščem, izpovedi Pepce Starnčeve in nešteto drugih. Tudi kazenska lista Žingerja in Pintarja sta prišle na vrsto. Žinger je imel skupaj le dve majhni kazni.

Pintar pa je bil prekaznovan že štirinajstkrat, in to z denarnimi globami ter z zapornim od 3 dni do 2 let.

Čitanje aktov je trajalo dve uri. Z njim je bilo dokazovanje zaključeno.

Žinger ni tako propal, da bi se samo lagal

Po kratkem odmoru je ob 11. ponoči povzel besedo državni tožilec Josip Kovač. Govoril je 20 minut. Utemeljeval je obtožbo in

dokazoval, kako je bil pred sedmimi leti Žinger pravzaprav prisiljen, da je molčal, a nato je le z besedico omenil Pintarja, ker le tako je mogel upati, da se morda celo izreče. Tako je po dolgih letih izpovedal, da se Pintar ne zmeni zanj in je še enkrat apeliral nanj, kar pa je oblast prej doznala kot današnji obtoženeec in tako mora biti pravici zadoščeno.

Pojasnili je, zakaj nekaterim pričam ne more verjeti, dočim je o Žingerju prepričan, da ni tako propal, da bi bile njegove izpovedi same laži, kar se je dokazalo tudi po številnih pričah in drugih okolščinah.

Zagovornik meni, da je Žinger lažnjivec

Od zagovornikov se je prvi oglašil odvetnik dr. Furlan, ki je v polurnem govoru povdaril, da je za Pintarja pravzaprav vse razbremenilno, le Žinger ga obtožuje. Ta pa je uprizoril vso to gonjo zoper njega brez vsake realne podlage in zaradi tega mu ni mogoče verjeti.

Zagovorniku se zdi Žinger podoben morilec Laknerju

Potem ko je dr. Furlan končal, je spregovoril drugi zagovornik dr. Vasič. Z velikim temperamentom in z vso ognjevitostjo je odgovarjal na izjavo državnega tožilca. Prišlo Žingerja je postavil v tako luč, da bi mu ne smel verjeti božji človek.

Zanj je Žinger kriminalen tip, ki ga je le težko najti. Njegova fizionomija se mu zdi popolnoma slična oni mengeškega morilec Laknerja. Obtožba, zgrajena na pričevanjih moža tako temne preteklosti, moža, ki je govoril v samih protislovjih, se mora zrušiti. Pripomnil je, kako so ga Pintarjevi prišli prositi, da bi prevzel zagovorništvu, a je imel pomisleke in si je izgovoril nekaj dni predurka, da prečita akte. In ko se je v zadevo poglobil, se je preprčal, da je Pintar nedolžen in zato je njegovo obrambo prevzel. Državnega tožilca ne smatra za svojega nasprotnika, temveč največji sovražnik obtoženeca je javno mnenje, ki se je vse združilo proti Pintarju in se zgrnilo nanj. Ple-dira kot njegovi predgovornik za popolno oprostitve obtoženeca.

Ob 0.30 ponoči je predsednik sodnega dvora zaključil obravnavo in sporočil prisotnim, da bo sodba izrečena danes ob 10. dopoldne. Že pred 10. je bila danes sodna dvorana spet nabito polna. Le sprednji prostor je bil v razliko napram snoči radovednežem nedostopen. Sodni

dvor se je posvetoval dve uri, od 9. do 11. V mučno tišino je vstopil predsednik in v prisotnosti državnega tožilca ter zagovornika dr. Furlana prečital izrek sodnikov, ki se glasi:

Obsodba

Slavko Pintar je kriv zločina razbojništva in se obsodi na 17 let in 3 mesece robije ter 700 Din. Od te kazni se mu odštejejo 3 mesece robije in 700 Din ter preiskovalni zapor od lanskega junija dalje, poravnati mora stroške kazenskega postopanja ter plačati umorjenčevi vdovi za izgubo moža in opore 25.000 Din, za njena dva otroka pa po 150 Din mesečno od umora dalje do polnoletnosti ter pogrebne stroške za pokojnim Rajerjem.

Obsodba je Pintarja do dna pretresla

Obsojeni Pintar je prebledel, zamajal se je in se skoro zrušil. Debele solze so mu samo polzele po licu. Medtem je predsednik našteval razloge obsodbe in kazni. Obsojenec je le nemo strmel predse in jokal. Za Pintarja so bile obtežilne pri obsodbi tri kvalifikacije dejanj: ker se je umor izvršil v družbi ponoči in ker se je končal s smrtjo. Olajševalno so vplivala le slaba vzgoja in njegova siromašna družina, mlada žena z dvema otročičema.

Na predsednikovo vprašanje, če je s kaznijo zadovoljen, ali se bo morda pritožil zaradi previsoke odmerjene kazni, je stopil Pintar korak naprej, dvignil roke in z zvišenim glasom vzkliknil: »Ne proti previsoki kazni, ampak jaz tega nisem storil! Jaz nisem bil zraven! In zaradi tega se bom pritožil.«

Odpeljali so ga. Njegova zagovornika sta si odločitev glede razsodbe pridržala. S tem je za enkrat spet likvidirana afera, ki je že 3 krat razburila prebivalstvo dolenske met. ol. ter njeno bližnjo in daljno okolico.

Trije vlomil v eni noči

Maribor, 25. februarja.

Nekaj časa smo v Mariboru bili varni pred vlomilci. Policija je pozaprila najbolj nevarne, vse pa kaže, da se je osnovala zopet nova družba svedrovceev, kajti v noči od včeraj na danes beleži naša kronika dva posrečena vloma in en poizkus.

Najprej so vlomilci obiskali tajništvo »Svobode« na Ruški cesti v hiši št. 5. Prišli so preko vrlov in dvorišč z Dvočakove ceste, odprli s ponarejenimi ključi zunanja vrata, notranja pa vlomili. V tajništvu so odprli tri miznice in pobrali iz njih 700 Din gotovine. Po isti poti kakor so prišli, so vlomili tudi odšli. Zanimivo je, da je bilo lani v decembru vlomljeno tudi v upravnishvo »Volksstimmee«, ki je v istem poslopiju. Vlom je bil izvršen na enak način, a storilci do danes še niso definitivno ugotovljeni.

Potem so poizkusili svojo srečo pri tobačnem paviljonu Marije Polančeve na oglu Slovenske in Strossmayerjeve ulice. Odrkali so na severnem oknu železni drog in polknico, razbili žipno in tako prišli v paviljon, kjer so si prilastili 1200 cigaret »Zeta«, 400 »Sava« in 100 »Vardar«. Izpraznili bi bili gotovo vso trafiko, da niso bili pregnani. Slučajno je namreč prišel mimo čuvaj zaklepalnega in čuvalnega društva, ki je vlomilce, bili so trije, opazil in poklical stražnika, ki je stal na Vodnikovem trgu. Vlomilci pa so se pravočasno odnesli pete.

Tretji poizkus se ni posrečil. Najbrže isti storilci, ki so vlomili v trafiko v Strossmayerjevi ulici, so skušali vlomiti tudi vrata trafike Amalije Strausove v Marijini ulici. Svoje delo so začeli z dlet, s katerimi so se spravili nad ključavnice pločevinastega rufoja, ki pa niso popustile, verjetno pa je tudi, da so bili svedrovci pri delu moteni in so morali pobegniti. Njihovo namero je trifkantinja opazila šele zjutraj, ko je prišla odpirat.

Policija je takoj, deloma še tekom noči, uvedla zasledovanje, preiskala vse sledove in izvršila številna zaslišanja in upati je, da ji zlikovci ne bodo odnesli pet.

Sokolstvo

GLAVNA SKUPŠČINA SOKOLSKÉ ZUPE LJUBLJANA

Kot smo že zadnjič poročali, se vrši v nedeljo 1. marca t. l. ob 9. dopoldne v mali dvorani sokolskega doma na Taboru prva redna glavna skupščina sokolske župe Ljubljana. Ker je ta skupščina izredne važnosti za nadaljni razvoj in razmah sokolstva v naši župi, je dolžnost vseh župnih edinic in čet, da se skupščine udeležijo v čim večjem številu. Te dni so prejela vsa bratska društva tiskana poročila župnih funkcionarjev v posebni brošuri, katera naj doma bratje delegati temeljito prečitajo in preštudirajo, da bodo na glavni skupščini podali lahko svoje mišljenje. Bratje delegati naj pridejo v Ljubljano s prvimi jutranjimi vlaki, da se bo skupščina lahko točno pričela. Ponovno opozarjamo vsa bratska društva in čete, da se občne zboru, ker se bo istega udeležil tudi delegat saveza SKJ iz Beograda, zanesljivo udeležijo. Zdravo!

USTANOVITEV SOKOLA NA DOBROVI PRI LJUBLJANI

Vzvišena sokolska ideja zaznamuje zopet nov razmah med našim kmečkim prebivalstvom. V prijatelj vasi na Dobrovi pri Ljubljani se je vršil v nedeljo 22. t. m. popoldne sestanek za ustanovitev Sokolskega društva. Kljub temu, da je bila dobrovška občina do sedaj nedostopna za nacionalni pokret, se je udeležilo sestanka precejšnje število občanov ter polnoštevilno učiteljski zbor tukajšnje šole. Po govori, ki so jih podali posamezni govorniki in tolmačenju pravilnika, se je razvila obširna debata, nakar se je izvolil pripravljalni odbor, ki naj ukrene vse potrebno za sklicanje ustanovne skupščine. Vpisalo se je takoj 31 članov in članic, pričakuje se pa še pristop ostalih občanov. Težavo bo napravila le preskrbitev telovadnice, kar se bo pa lahko rešilo, ako bodo merodajni faktorji pokazali smisla in dobro voljo za Sokola. Število pristopivših članov nam jamči, da bomo v močni sokolski organizaciji tekmovali ramo ob ramo z našimi sosednimi bratskimi organizacijami v procvit našega naroda — ljubljene nam Jugoslavije. Krepkro, bratje Dobrovčani, naprej po začrtani poti do končne zmage. Zdravo!

USTANOVITEV SOKOLA V GRAHOVEM PRI CERKNICI

Tudi v tej vasi tik italijanske meje je razširil svoje peroti Sokol kraljevine Jugoslavije. Na pobudo tamkajšnjega učitelja br. Globokarja in zavednih kmečkih mož se je zbralo v nedeljo 22. t. m. navdušeno ljudstvo k predavanju o »Sokolstvu« v prostore osnovne šole. Mnogostevilnemu občinstvu je predaval znani sokolski delavec br. Vekoslav Bučar iz Ljubljane. Njegov zanimiv govor je domače občinstvo verno poslušalo. Brat Bučar je v daljšem govoru orisal zgodovino sokolstva, njegove naloge in cilje. Orisal je tudi položaj Sokolstva do vere, olajšave, ki jih uživajo člani sokola v vojski itd. Skratka, trud vseh, ki so stvar zasnovali, je bil poplačan, kajti toliko občinstva se že dolgo ni zbralo k predavanju v tej dolini. Po predavanju se je izvolil pripravljalni odbor, ki bo zbiral članstvo in pripravil vse potrebno za sklicanje ustanovne skupščine. Zdravo!

Radio

Ljubljana, petek, 27. februarja. (Mogoče, da tudi 27. februarja še ne bo oddaje). 12.15 Plošče (solo instrument, zbori iz oper). 12.45 Novice iz današnjih dnevnikov in zimsko-sportne vesti. 13.00 Časovna napoved, nato plošče. 13.30 Borzne vesti. 17.30 Popoldanski koncert. 18.30 P. dr. R. Tominec: Socialni pomen menišstva. 19.00 Prof. dr. Sušnik: Poučbuje francosčino. 19.30 Krekova gospodinjstva šola v Šiški: Razsvetljava in kurjava. 20.00 Chopinov večer. 22.00 Časovna napoved, dnevne vesti, sport, vreme. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, četrtek, 26. februarja. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Poročila. 17.00 Balalačke. 18.30 Novice. 20.30 Ljubljana. 22.30 Novice in vreme. 22.40 Plesna glasba.

Zagreb, petek, 27. februarja. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Prenos glasbe iz kavarne. 18.00 Novice. 20.30 Beograd. 22.30 Novice, vreme, sneg. 22.45 Plesna glasba.

Beograd, četrtek, 26. februarja. 11.30 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 15.30 Otroška ura. 16.00 Plošče. 17.00 Predavanje. 17.30 Vokalni koncert. 18.00 Plošče (arabska glasba). 18.15 Zena ob Goetheju (predav.). 19.30 Francoščina. 20.00 Zdravstvo. 20.30 Ljubljana. 21.30 »Zlata ura«, komedija. 22.00 Radio orkester. 22.30 Novice. 22.50 Plošče.

Beograd, petek, 27. februarja. 11.30 Plošče. 12.45 Opoldanski koncert. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Kuhinja. 17.30 Narodni pevci. 18.00 Popoldanski koncert. 19.30 Nemščina. 20.00 Narodne pesmi. 20.30 Beogradski kvartet. 21.30 Ruske narodne pesmi. 22.00 Harfa. 22.30 Novice. 22.50 Koncert radio orkestra.

Trebnje

Sokolski oder. V nedeljo vprizori tukajšnji Sokol v prostorih sokolske telovadnice igro »Matka« v režiji g. Dolga Pavlina. Kakor čujemo, namerava dramski odsek s to igro napraviti več gostovanj, predvideno je gostovanje tudi v Novem mestu. Agilnemu dramatičnemu odseku Sokolskega društva v Trebnjem želimo čim več uspehov za veliko poirtvovnost in trud.

Izvoz prašičev. Velik izvoz prašičev iz našega trga nam je ponoven dokaz o dobrem blagu naših dolenskih prašičev in kmetovalce ponovno opozarjamo, da goje samo čisto belo pasmo, ki je pri izvozu v izjemstvo dobičkonosna.

Razglas o pocenitvi mešanega umetnega gnojila za travnike je nabit v občinski pisarni in opozarjamo nanj vse kmetovalce.

»Jugoslovan« se je v naši okolici tako razširil, da presega po naročnikih vse ostale slovenske dnevnike. Dokaz, kako priljubljen je pri vseh slojih našega ljudstva in kako radi ga prebirajo. Saj zastopa interese našega in vsakega kraja in prinaša največ novic, pri tem je pa še najcenejši slovenski dnevnik.

Važna nova gospodarska organizacija v Ljubljani

V Dravski banovini se je z zaščito upniških interesov doslej bavilo samo Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani. Ker pa so mogla biti pri tem društvu vključena samo podjetja industrijskega in veletrgovskega značaja, se je z dodatno trgovino, za razna obrtniška podjetja in za mnoge druge panoge pridobitnikov pokazala potreba po ustanovitvi posebne organizacije, ki bi bila vsem tem interesentom na razpolago. Iz teh razlogov se je v Ljubljani pred kratkim ustanovilo društvo »Kreditna zaščita«, ki ima svoje prostore skupaj z Društvom industrijev in veletrgovcev v Trgovskem domu, Gregorčičeva ul. 27. Namen novega društva, ki je bilo ustanovljeno ob najožjem sodelovanju Društva industrijev in veletrgovcev, ki ima na polju zaštite upnikov že obsežno prakso in ki razpolaga z izvežbanim aparatom in z obsežnim informacijskim materialom, je informiranje svojih članov o kreditnih razmerah njihovih odjemalcev oz. klijentov. Nadalje zavarovanje pred neracionalnim kreditiranjem in pred nesolidnimi odjemalci oz. klijenti, izterjevanje terjatev vsake vrste in dajanje nasvetov ter posredovanje v pravnih, strokovnih in gospodarskih poslih vsake vrste.

Društvo »Kreditna zaščita« je s svojim poslovanjem že pričelo in bo delovalo za svoje člane ne le v splošnem oddelku, kjer se bo

mogel vključiti vsak pridobitnik, ampak bo delovanje opredeljevalo tudi po sekcijah, kjer bo združevalo pridobitnike istih ali sorodnih strok, ki imajo pri zaščiti skupne upniške interese. Kot prva se je ustanovila sekcija zobozdravnikov.

Ustanovitev te sekcije je bila po poročilih iz prizadetih krogov že skrajno potrebna in že tudi deluje. V njej bo društvo skušalo z vsemi sredstvi, ki so mu na razpolago, ščititi svoje člane pred oškodovanjem s strani brezvestnih naročnikov tako, da se ne bodo mogli več ponavljati primeri, da bi člani iste družine v svrhu zdravljenja posekali različne zobozdravnike in nikjer ne plačali oz. da bi klijent, ki je ostal dolžan pri enem zobozdravniku v slučaju potrebe poiskal drugega zdravnika in temu zopet ostal honorar na dolgu. Kratko povedano: Takozvano »Hausiranje« z dolgom se bo prenehalo. Sekcija bo zabeleževala take brezvestne dolžnike v svoji črni listi, ki jo bo razpošiljala potom okolišnim svojim članom.

Ustanovitev novega društva ni naperjena proti dolžnikom, ki po nesreči ali iz skrajne potrebe zaidejo v dolgove, ampak proti brezvestnim, ki zlorabljajo kreditodajalce in bo torej v veliki meri pripomoglo k razčiščenju težkih gospodarskih prilik, kar je gotovo pozdravljiva tudi z etičnega stališča.

Gospodarske vesti

× Bilančna seja Zadržne gospodarske banke v Ljubljani. V prisotnosti državnega komisarja g. dr. Rudolfa Marna se je vršila včeraj bilančna seja, na kateri je ravnateljstvo predložilo Upravnemu svetu zaključne račune za preteklo poslovno leto. Skupna bilančna vsota znaša 5436 milj. Din in se je zvišala od lanskega leta za 536 milj. Skupne vloge so se zvišale za 476 milj. Zavodu poverjena denarna sredstva so se zvišala od 4677 na 5223 milj. Likvidnost zavoda je bila gospodarskemu stanju primerno precej visoka in je znašala povprečno 39%. Izkazani čisti dobiček znaša Din 1.829.688'95 (1. 1.455.734'21). Občnemu zboru, ki se bo vršil dne 23. marca ob 16. uri se bo predlagalo izplačilo 9% dividende.

× Podružnica Obrtne banke v Ljubljani. 24. t. m. se je vršila seja upravnega odbora Obrtne banke kraljevine Jugoslavije. Sejo je vodil predsednik Milan Stojadinović. Ravnatelj Dragič je poročal o delovanju banke v poslovni dobi 1930. Njegovo poročilo je upravljalni odbor sprejel. Zatem so sklenili otvoriti podružnico v Ljubljani meseca aprila, čim bodo pripravljene bančni prostori. Nato so izbrali poslovni odbor ljubljanske podružnice. V tem odboru so gg. Franchetti, Rebek, Urbas, Vidmar in Ničman, vsi iz Ljubljane, g. Zadravec iz Središča, g. Burež iz Maribora in g. Holub iz Celja. Sklenili so, da bo obsegalo področje ljubljanske filijale ozemlje Dravske banovine. Izbrani člani poslovnega odbora ljubljanske podružnice bodo imeli v kratkem sejo, na kateri si bodo razdelili funkcije. Upravljalni odbor je nadalje določil, da se bo letošnji zbor delničarjev vršil 29. marca v Beogradu. Na seji so izbrali še poslovni odbor sarajevske filijale in končno potrdili pravilnik in poslovanje podružnice.

× Poročilo Delavske zbornice za Slovenijo za leto 1929 in 1930. Uredil Filip Uratnik. Smejno trditi, da je to ena naših najboljših brošur, katera naravnost vzorno razlaga sedanjo našo gospodarsko krizo in brezposelnost ter utemeljuje njune vzroke. V prvem poglavju »Delavstvo in racionalizacija« navaja avtor, da znaša letni dohodek na vsakega državljan v Jugoslaviji samo Din 343,—, dočim znaša v Sev. Ameriki Din 3113,—, v Kanadi Din 2521,— itd. Nizka stopnja našega materialnega blagostanja nujno zahteva zboljšanja s pomočjo racionalizacije produkcije. Racionalizacija se pa mora izvesti s spremembo sistema produkcije (standardiziranje itd.) in z intenzivnejšim izrabljanjem tehničnih pripomočkov (kapitala), nikakor pa ne s prekomernim izrabljanjem delavskih sil. Na ta zadnji način se nikakor ne poveča splošno blagostanje, ampak ravno obratno. To je osnovna ideja brošure, kateri je avtor dodal konkretne predloge in zahteve, da bi se pri naši zakonodaji na to oziralo. — Nadaljna poglavja se bavijo s perečimi problemi brezposelnosti, redukcije, izseljevanja, razvojnih možnosti posameznih industrij itd. Brošura je prav lahko umljiva in ravno radi tega dostopna vsej javnosti in zlasti delavstvu.

× Amortizacija obvezne vojne škode. Sedmo žrebanje dve in pol odstotne rente vojnih obveznic se je vršilo od 16. do 21. februarja v oddelku za državne dolgove in državnih kredit. Izplačila po členu 12 pravilnika za izplačevanje kuponov amortiziranih obveznic dve in pol odstotne vojne škode vrši samo oddelček za državne dolgove in državni kredit. Izplačila pod 100.000 dinarjev se bodo vršila tudi potom davčnih uprav, nad 100.000 pa samo pri blagajni imenovanega oddelka, kjer se morajo obveznice neposredno predati. Izplačevanje se bo vršilo od 16. marca dalje in zlasti po čl. 5 pravilnika o izplačevanju kuponov dve in pol odstotne vojne škode po enem letu v korist fonda vojnih invalidov.

× Konferenca o kulturi ječmena. 25. in 26. t. m. bo v oddelku za rastlinske pridelke poljedelskega ministrstva konferenca o kulturi pivovarskega ječmena, ki se rabi v pivovarnarski industriji. Ministrstvo je sprejelo o tem potrebne elaborate, ki so jih izdelali strokovnjaki, zlasti univerzitetni profesorji v Beogradu in Zagrebu in agrobotanični odsek. Razen strokovnjakov ministrstva se konference udeležijo tudi zastopniki naših pivovarnarjev iz vse države.

× Oddaja pleskanja mostov na progi Subotica-Senta se bo vršila potom oферtalne licitacije dne 11. marca t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, načrti in pogoji p pri gradbenem oddelku iste direkcije.)

Dobave

Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 2. marca t. l. ponudbe glede dobave stenja in stekel za petrolejske svetiljke; do 4. marca t. l. pa glede dobave 1200 kg odpadkov od jute ali konoplje in 300 metrov platna za signalne zastavice. —

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 2. marca t. l. ponudbe glede dobave 40.800 kg pšenične moke. —

Vršili se bosta naslednji oферtalni licitaciji: Dne 9. marca t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave 2 nafta-motorjev in sesalk. — Dne 10. marca t. l. pa pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave kabljev. —

Borzna poročila

dne 25. februarja 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 25. februarja. Amsterdam 22-825, Berlin 13-51—13-54, Bruselj 7-9315, Budimpešta 9-9208, Curih 1095-90, Dunaj 7-9774—8-0074, London 276-01—276-81, Newyork 56-68—56-88, Pariz 222-96, Praga 168-04—168-84, Trst 296-80 do 298-80.

Zagreb, 25. februarja. Amsterdam 22-78 do 22-84, Dunaj 797-74—800-74, Berlin 13-51—13-54, Bruselj 793-15 bl., Budimpešta 990-56—993-56, London 276-01—276-81, Milan 296-65—298-65, Newyork kabl 56-79—56-99, ček 56-68—56-88, Pariz 221-96—223-96, Praga 168-04—168-84, Curih 1094-40—1097-40.

Beograd, 25. februarja. Amsterdam 22-7952 do 22-8552, Berlin 13-50—13-53, Budimpešta 990-50—993-50, Curih 1094-40—1097-40, Dunaj 797-79—800-79, London 275-01—276-81, Milan 296-65—298-65, Newyork 56-68—56-88, Pariz 221-96—223-96, Praga 168-04—168-84.

Dunaj, 25. februarja. Amsterdam 285-53, Beograd 12-51, Berlin 169-12, Bruselj 99-19, Budimpešta 124-07, Bukarešta 4-2325, Kopenhagen 190-20, London 34-5625, Madrid 76-10, Milan 37-24, Newyork 711-40, Pariz 27-885, Praga 21-07, Sofija 5-1335, Stockholm 190-40, Varšava 79-695, Curih 137-025.

Curih, 25. februarja. Beograd 9-1260, Pariz 20-345, London 25-2275, Newyork 519-05, Bruselj 72-38, Madrid 55-60, Amsterdam 208-275, Berlin 123-40, Dunaj 72-93, Sofija 3-76, Praga 15-3775, Varšava 58-10, Budimpešta 90-525.

Vrednostni papirji

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb. Zagreb, 25. februarja. Drž. papirji: 7% inv. pos. 86-50—87-25, vojna škoda ar. 417—418 (416-50), kasa 417—418 (416-50), februar 416—417 (416), mare 416 d., april 417-50 bl., maj 416—417-50 (416), junij 417-50 bl., 4% agr. obv. 51—51-50, 7% Bler. 81-75—82, 8% Bler. 91-75—92-50, 7% pos. hipot. 81-50—82. — Banke: Hrvatska 50 d., Praštediona 976—980, Udružena 193-50—194-50, Ljublj. kred. 125 d., Medjunarodna 69 d., Narodna 8975—8150. — Indistrije: Šeherana Osijek 277-50—285, Trboveljska 132—134, Slavonija 200—202, Vevče 130 d.

Beograd, 25. februarja. 7% inv. pos. 87 do 87-50, 4% agr. obv. 51—52, 7% Blaire 81-875, 6% begluške obv. 68-25, vojna škoda 416-50 do 416-75, ult. marca 417-50—418, Narodna bl. 8000.

Dunaj, 25. februarja. Bankverein 16-45, Kreditni zavod 46-75, Dunav-Sava-Adria 15-65, Prioritete 93-65, Trbovlje 41-20, Leykam 3-80. Notacija naših državnih papirjev v inozemstvu

London, 25. februarja. 7% Blaire 80—82. Newyork, 25. februarja. 8% Blaire 91-75 do 92-50, 7% Blaire 81-50—82, 7% pos. drž. hip. banke 80-75—81-75.

Žitna tržišča

Na ljubljanskem tržišču tendenca stalna, brez prometa.

Novi Sad, 25. februarja. Vse neizpremenjeno. Promet: pšenica 16 vagonov, koruza 13 vagonov, moka 9 vagonov, otrobi 2 vagona. Tendence: mirna.

Budimpešta, 25. februarja. Tendence: slabša. Promet: miren. Pšenica: mare 14-75—14-86 (14-82—14-83), maj 14-93—14-98 (14-93—14-94). Rž: mare 11-17—11-27 (14-17—14-18), maj 11-26—11-40 (11-26—11-27). — Kuruza: maj 12-35—12-40 (12-40—12-42), julij 12-70 (12-70 do 12-71).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendence neizpremenjeno mlačna, brez prometa.

Sport

S Hajdukom v Južno Ameriko

(Od našega posebnega poročevalca.)

Na Jamajci in prva zmaga.

Iz Havane smo krenili in sicer izven programa proti Kingstonu, glavnemu mestu Jamajke. Angleška princesa sta hotela posetiti to angleško kolonijo in s svojim posetom počastiti prebivalstvo. »Oropesac« je bila še nekoliko milj od Jamajke, ko smo kakor skozi meglo zagledali vrhove njenih gora. Samo nekoliko ur nas je še ločilo od našega cilja. V toku razgovora nismo niti opazili, da smo se že povsem približali pristanišču. Nasproti se nam je pripeljal kapitan domačin, kajti vhod v pristanišče je radi nevarnih pečin, ki štrle iz morja, za ladje izredno pogubonosno. Ze sam pogled na Kingston je bil diven. Mesto ima idealno lepo lego. Znano je po svetu po produkciji ruma najboljšje kvalitete.

Kako popularnost uživajo angleški princ in narod na Jamajki, je dokazal nepopisen sprejem. Vsa obala je bila polna naroda, večinoma črncev. Ulice so bile okrašene v angleških barvah, po vseh izložbah in oknih so visele slike obeh princev. Narod, če tudi pod angleško nadoblastjo, je kazal, kakor da si ne želi svobode in da je srečen da vlada nad njim mogočna roka angleškega imperija. In res so vsi srečni, kako bi tudi ne. Beda je v Kingstonu nepoznana beseda, v mestu vlada blagostanje, kakršnega zlepa ne najdemo drugje. Otok je tako bogat, da lahko preživi mnogo več prebivalcev, kakor jih ima.

Ko sta se angleška princesa izkrcala, je prišel na parnik predsednik ondotnega nogometnega saveza mr. Crouser v spremstvu nekoliko sportnikov in smo se definitivno dogovorili o tekmi, za katero smo dobili ponudbo že potom radija, ko smo bili še na odprtem morju. Prav radi smo sprejeli poziv, kajti nudila se nam je na ta način najboljša prilika, da se medsebojno spoznamo in vigramo.

Po dolgotrajnem potovanju po morju smo se vsi veselili, da se bomo zopet enkrat sprehodili po trdih tleh kopne zemlje. Takoj po kosilu in nato po večerji smo si ogledali mesto. Vse ulice in ceste so široke, ravne in povsod asfaltirane, ob kraju pa se razprostirajo ogromne palme. Hiše so večinoma lesene in enonadstropne, dočim se na periferiji raztezajo same vile. Ogromen promet nas je naravnost presenetil. Mesto, ki ima 20.000 avtomobilov, kar najbolj priča o blagostanju tamošnjega prebivalstva. Na povabilo smo si ogledali klubske prostore prava JMKa. Klubov dom je naravnost vzoren in razkošno opremljen. Poleg nekoliko manjših salonorov je v njem ogromna reprezentančna dvorana in vse poslopje priča, da stoji klub na prav solidnih temeljih. Ogledali smo si nato prvenstveno derby tekmo med prvakom province Montega Bay in prvakom Kingstona JMKa. Igrišče leži kakor oaza v pušavi obdano od vseh strani od gozda krasnih palm in tropičnih rastlin, daleč od mestnega šuma in prahu. Ze v naprej smo se veselili, da bomo jutri tudi mi na tem igrišču nastopili. Tekma se je končala neodločno 1 : 1. V luksuznih avtomobilih smo se nato zopet odpeljali na »Oropesac«.

Zvečer smo se odzvali povabilu kubanskega konzula mr. Eastwooda. Bila je krasna mesečna noč in po pol urni vožnji smo mimo krasnih vil in nasadov prispeli do kopališča, kjer smo se ustavili. Kopališče je bilo bajno razsvetljeno, zgrajen je povsem moderen bazen v katerem se je kopala množica kopalcev obojega spola, belih in črnih. Na plesišču so se ob zvokih glasbe vrteli in sukali stari in mladi. Nikoli ne bomo pozabili užitka, ki nam ga je nudilo kopanje v mesečni noči.

Sledeči dan je bil za nas velepomemben. Potrebno je bilo, da kronamo svoj prvi nastop z uspehom, da pokažemo svetu da smo vredni, da zastopamo barve Jugoslavije. Zmagati smo morali za vsako ceno, to smo bili dolžni našemu Jadranu, našemu Splitu.

Nismo se prevarili. Po izredno napeti borbi, po naravnost ekshibicijskem nogometu smo premagali žilavega protivnika — reprezentanco otoka Jamajke pred 4000 gledalci s 4 : 0 (1 : 0). Stevilni gledalci so navdušeno pozdravljali našo zmago, posebno pa so odobraval našim najboljšim Mičeviću, Gusini, Sotiroviću in Kragiću. Naša igra jih je navdušila. Proslavili smo našo zastavo, ki se je vila ob simbolu angleške moči.

Po igri so nam priredili kratko zakusko, na kateri so nam čestitali k velikemu uspehu. Med gostim špalirjem občinstva, ki je čakalo

povratka obeh princev, smo se vrnili na ladjo. Narod je navdušeno pozdravljajal prince in jima izražal svojo naklonjenost. Ljudstva se je kar trlo. Vsakdo je hotel biti navzoč pri pozdravu prestolonaslednika. Se ko se je ladja oddaljvala iz pristanišča, smo slišali vzkliske navdušene naroda. »Oropesac« nas je peljala naprej proti Panamskemu prekopu. Veliko Poduje.

Medklubska gorska tekma v smuku na Zelenici

SK Tržič razpisuje za nedeljo 1. marca t. l. zgoraj omenjeno smuško tekmo s štartom ob 13. uri pri koči na Zelenici, cilj pri cerkvi sv. Ane. Proga je dolga ca. 5 km, višinska razlika ca. 600 m. Žrebanje se vrši ob 11. uri v zeleniški koči. Prijave sprejema sportna trgovina Rud. Stransky, Tržič, do 27. t. m. do 19. ure, naknadne prijave proti dvojni prijavnini pred žrebanjem. Pravico do tekmovalja imajo samo člani JZSS, tekmuje se po pravilih JZSS, vsak tekmovalac na lastno odgovornost. Prvi trije tekmovalci, ki dosežejo najboljši čas, dobijo častna darila, katere je poklonila mestna občina Tržič. Posebno zanimanje vlada za prehodni zeleniški pokal, katerega je poklonila tvrdka Ed. Glanzmann & And. Gassner v Tržiču. Istega prejme oni klub, ki s tremi tekmovalci doseže najboljši čas. Dotični klub, ki si iztekmuje trikrat zaporedoma ali petkrat v presledkih ta pokal, ga prejme v trajno last. Gospod. Friedrich baron Born iz Sv. Ane pa je poklonil častno darilo za najboljšega tekmovalca člana SKT. Vsa ta darila so razstavljena v sportni trgovini A. Gorec, Ljubljana palača Kreditne banke do incl. 27. t. m. Razglasitev in razdelitev daril bo ob 17. uri na dan tekmovalja v hotelu Lončar, Tržič. Eventualne izpremembe razpisa si pridržuje SKT. Tekme se udeležijo tudi inozemski tekmovalci, ki pa tekmujejo izven konkurence.

Oskrbništvo koč na Zelenici je dalo prednost za prenočišča tekmovalcem in funkcionarjem ter zastopnikom JZSS. Posebne želje radi prenočišč naj se pravočasno pošljejo na SKT. Prenočišča v Tržiču se dobijo v hotelih Lončar, Globočnik in Ljubelj ter v gostilni Ankele pri Sv. Ani. Vsa nadaljna pojasnila daje radevolje SK Tržič.

Mali oglasi

Oglasi socialne in posredovalne vsebine: beseda 50 par. Najmanj Din 5,—, Oglasi reklamnega in trgovskega značaja: najmanj Din 10,— (do 5 besed). Vsaka nadaljna beseda 50 par.

Za pismene odgovore priložite znamko.

Makulturni papir

po nizki ceni prodamo. Pošiljamo tudi izven Ljubljane. Naročila sprejema in izvrši uprava »Jugoslovanac«, Ljubljana, Gradišče 4.

Gg. odvetnike, notarje in trgovce

opozarjamo, da dobijo zakon o nelegalni konkurenci v upravi »Jugoslovanac«. — Cena Din 6.—.

Železnato vino lekarnarja

dr. G. PICCOLI-ja v Ljubljani krepča oslabele, malokrvne, odrasle in otroke. 324

Nogavice, rokavice, volna in bombaž 463

načenejo in v velik izbiri pri KARL PRELOG Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

Telefon 2059

Premog suha drva Pogatalec, Bohoričeva ulica 5

Zakoni v knjižnicah:

Zakon o pobijanju nelegalne konkurence 6 Din. Zakon o javnih beležnikih (notarjih) 12 Din. Zakon o glavni kontroli 10 Din. — Pravilnik o pomožnem osebju drž. prometnih ustanov 8 Din. Uprava »Jugoslovanac«, Gradišče 4.

„JAVOR“

lesna industrija v Logatcu ima svoj lokal

za pohištvo

tudi v Ljubljani, v novi palači Vzemne za varovalnice 397

Elegantna hiša

z zelenjadinim ter sadnim vrtom poceni za prodati: Vransko pri Celju, Sorjak. 677

Zahvala

Za vse izraze blagodejnega sočutja k nenadomestni izgubi, ko nas je zapustil naš nepozabni soprog, oče itd. gospod

dr. Josip Vrečko

izrekam v imenu naše rodbine iskreno zahvalo vsem onim, ki so se draga pokojnika spomnili in mu dali zadnje spremstvo. Osebito se zahvaljujemo č. duhovščini, Celjskemu Sokolu, pevcem, vsem darovalcem krasnih vencev, posebno pa gospodu dr. Juru Hrašovcu za njegove globoko občutne besede ob grobu.

Prosimo vse, da ohranite predragega pokojnika v dobrem spominu!

Celje, dne 26. februarja 1931.

Rozina dr. Vrečko-va